

3rd National Conference On Archaeology Of IRAN
November 2017
Tehran

مجلس باستان‌شناسی ایران
آبان ماه ۱۳۹۶
تهران

پانزدهمین همایش ملی باستان‌شناسی ایران
۱۵ بهمن ۹۵
۳۱ فروردین ۹۶
تاریخ برگزاری همایش
۳ و ۴ آبان ۹۶

مکان: تالار همایش‌ها، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و معارف، جهاد دانشگاهی، تهران

آدرس: پستی ۱۹۵، تهران، جاده خاورمیانه، خیابان آیت‌الله مکارم شیرازی، پلاک ۱۱
تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۱۱۴ - www.s3arjano-azr.ir

Abstracts The 3rd National Conference on Archaeology of Iran (Tehran, November 2017)

مسجد جامع بردستان: میراثی از سده نخست هجری بر ساحل خلیج فارس

علی تازمیان فرد^۱

چکیده:

در روزگار ساسانی، تجیرم (بردستان) که در دوازده فرسنگی قرب سیراف بر ساحل خلیج فارس واقع شده بود و به عنوان یکی از عمده‌ترین بندرگاه‌های ایرانی در جهت ایجاد پیوندهای تجاری با مناطق کرانه‌ای، پس کرانه‌ای و فرامتنطق‌های مورد بهره‌برداری قرار می‌گرفت، از حیث جغرافیایی، نظامی و اقتصادی از اهمیت فراوانی برخوردار بود. درست است که فتح مناطق مختلف ایران را نباید معادل با اسلام‌پذیری تام و تمام ایرانیان به شمار آورد اما، شمار گروندگان به اسلام در تجیرم و اهمیت جغرافیایی و فرهنگی این شهر ایجاب می‌کرد که مسجد بزرگی در روزگار خلافت عمر بن عبدالعزیز اموی در آن ساخته شود که هنوز هم پا بر جا و قابل استفاده است. هر چند این مسجد در گذر زمان، تزئینات به سه بار تعمیر و بازسازی شده است اما، وسعت و گنجایش آن از یک سو و سبک معماری و هنری آن از سوی دیگر، در کنار اهمیت تاریخی که از آن برخوردار است، لزوم توجه و باستان‌شناسی آن را دوچندان می‌سازد. این مقاله می‌کوشد تا به روش توصیفی تحلیلی، گامی در راستای ضرورت یادشده بردارد و از این رهگذر، به بازخوانی بخشی از هویت فرهنگی و تمدنی ایران زمین همت گمارد.

واژگان کلیدی: بردستان، تجیرم، مسجد جامع، فتوح اسلامی، عمر بن عبدالعزیز.

۱- دانشیار گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد.